

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Germanöts Boktr.-Aktieb.

N:r 36 (142)

Fredagen den 5 september 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitrad (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitrad.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas & byrån kl. 9-10 Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Hamngatan 16, 2½ tr. (midt för Kungsträdgården.) Prenumeration sker i landsorten & post- anstalt, i Stockholm hos redaktionen.</p>
--	--	--	---	---

Cecilia Holmberg, född Bååth.

Det behöfves visserligen intet särskildt apropos för dagen, för att Idun skulle med sitt galleri af framstående kvinnor införlifva dragen af Cecilia Holmberg. Hon har gjort sig bemärkt på flere områden och detta på sådant sätt, att våra läsarinnor helt visst ur lika många synpunkter kunna fordra att i sin tidning få se hennes bild. Att vi valt just denna tidpunkt beror emellertid därpå, att de nordiska folkhögskolornas målsmän i dessa dagar haft sitt möte vid Hvilan, och Cecilia Holmberg står bland de allra främsta — om icke rent af främst — bland dem, som arbetat för den kvinnliga folkhögskolan i vårt land, vare sig man nu tänker på hennes intresse för denna art af kvinnliga undervisningsanstalter eller på de vackra resultat hennes verksamhet på detta område medfört. Hon har dessutom gjort sig känd som en flitig och skicklig öfversättarinna, och vi hafva henne att tacka för att flere betydande verk af utländska författare blifvit klädda i svensk dräkt. Därjämte har hon ock utgifvit flere originalarbeten, vittnande om begåfning, kunskaper

och god iakttagelseförmåga i förening med ett akttningsbjudande herravälde öfver framställningsformen, och slutligen har hon varit en flitig och talangfull medarbetarska inom den periodiska pressen.

Cecilia Bååth föddes i Malmö 1857. Fadern var garnisonspresten fil. dr L. A. Bååth, och modern var en sondotter till den berömda latinske skalden, professor Lundblad i Lund. Den ifriga böjelse för läsning och anlaget för literära sysselsättningar, som spårades redan under barndomen, kunna sägas vara nedärfda både på fädernet och mödernet, ty hennes fader var en fint bildad man, och han ledde själf med stor omsorg och faderligt intresse sin dotters undervisning. Hon växte upp på den sydskånska slätten i Hammarslöfs vackra prestgård, dit föräldrarna flyttade samma år hon föddes, och lefde som barn ett inåtvänt lif. Blommor, fåglar och husdjur, men framför allt böcker voro hennes käraste sällskap. Historiskt-biografiska arbeten intresserade henne i synnerhet, och Fryxells berättelser utgjorde, jämte H. C. Andersens sagor, hennes favoritlektyr. Under de resor i Danmark

Lifvet kräfver kvinnor med starka hjärtan.
M. COLBAN.

och Sverige, på hvilka hon redan vid unga år medtogs af föräldrarna, torde det geografiska sinne, som röjer sig i många hennes reseskildringar och skisser, hafva väckts och odlats.

Sedan hennes fader dött 1872 och en eldsvåda ödelagt den vackra prestgården — ett olyckstillfälle, vid hvilket den 15-åriga flickan ådagalade så stor sinnesstyrka och själsnärvaro, att hon rent af kunde sägas vara den, som ledde räddningsarbetet — flyttade hon jämte sin moder till Lund, där hennes broder A. U. Bååth, den fräjdade skalden, då studerade. I Lund hade hon dock förut vistats. Hon genomgick där en pension, ledd i strängt schartauansk riktning, som ej torde varit lämplig och passande för hennes natur.

Vid 20 års ålder trädde hon i äktenskap med den framstående folkhögskoleläraren d:r Theodor Holmberg, som på hösten 1877 valts till föreståndare för Tärna nybildade folkhögskola i Vestmanland. Äfven Holmbergs far var prest i Sydsåne, granne till d:r Bååth, och de båda unga voro alltså barndomsvänner. Det torde finnas få äktenskap, där förutsättningarna för verklig lycka äro så stora som i detta. Jämbördighet i begåfning och anlag, bekantskap och ömsesidigt tycke från tidiga barnår samt en verklig entusiasm för samma mål binda här man och hustru vid hvarandra med oupplösliga band. Det gästfria hemmet vid Tärna bär äfven den vackraste prägeln af ett kärleksfullt och ädelt familjelif samt är känt och värderadt vida omkring, särskildt bland folkhögskolans lärare och vänner i hela Norden, som ofta varit dess gäster.

* * *

Cecilia Holmbergs yttre lif erbjuder, som man kan finna af denna konturteckning, icke så mycket ovanligt och omväxlande, men i stället har det gestaltat sig synnerligen gynnsamt för en harmonisk och sund utveckling af hennes anlag.

Den litterära begåfningen yttrade sig omisskänligt redan i barnåren. Till julaftnarna plögade den lilla Cecilia öfverraska sin far med små skriftliga uppsatser, som buro vitne om, huru hans undervisning grodde och spirade hos dottern, och hvilka för honom voro de dyrbaraste gåfvor han kunde få. Ett af dessa små försök — hennes första — rönne utmärkelsen att tryckas i Onkel Adams barntidning Linnæa 1868, och fru Holmberg kan sålunda sägas redan vid 11 års ålder hafva gjort sin debut inom pressen.

Hennes egentliga litterära verksamhet börjar emellertid först 1883, och de, som närmast förmått henne att söka göra sin litterära begåfning fruktbringande för en större allmänhet, äro hennes broder, skalden A. U. Bååth, samt Holger Drachmann. Nämda år utkom »Från det unga Danmark», en samling profstycken ur Danmarks moderna litteratur, som sedan tjänade till förebild för Otto Borchsenius' »Fra Victor Rydberg til A. U. Bååth». Redan 1884 var Cecilia Holmberg färdig med ett par nya öfversättningsarbeten nämligen »Valda berättelser af Holger Drachmann» och ett urval af M. A. Goldschmidts märkliga »Nemesisnoveller», som utkommo nästan samtidigt, det senare på

grund af personlig bekantskap med författaren, den kände tänkaren och egyptologen.

Bland hennes många sedermera utkomna öfversättningsarbeten nämna vi Sophus Schandorphs »Utan hållpunkt» samt »Från Alpernas skogsbygder» (1889), ett urval alpperättelser från Steyermark af K. P. Rosegger, hvarigenom denne Österrikes störste nu lefvande folkskald för första gången presenterades för svenska läsare. Hon har dessutom öfversatt talrika berättelser och skisser af Carmen Sylva m. fl., hvilka finnas införda i en del tidningar och tidskrifter såsom Hemvännen, Tidskrift för Hemmet, Ny Ill. Tidning o. s. v.

Jämte dessa öfversättningar har fru Holmberg under de 7 å 8 år hon sysslat med litteraturen äfven hunnit utveckla en omfattande verksamhet såsom själfständig skriftställarinna. 1885 utgaf hon under signaturen L. B. en liflig teckning öfver »Björnstjerne Björnson som författare, politiker och personlighet», 1886 sina »Sydsånska teckningar», fina, om god iakttagelseförmåga och verklig skildraretalang vittnande berättelser och skisser från hembygden. Af dessa är det flere, som beröra hennes eget barndomslif, såsom berättelserna »I kråka och bahytt», »Rosor och flöjtspel» samt delvis »På Söderslätt» äfvensom »Borta» och »I solnedgången», hvilka beröra hennes vistelse vid den ofvannämnda pensionen.

I föl utkom på Bonniers förlag hennes hittills omfångsrikaste originalarbete: »Frihetens sångarätt i Sverige på 1840-talet», och för närvarande är under utgifning ett sannolikt ännu större biografiskt arbete, »Karl XV som enskild man, konung och konstnär», ett arbete efter till stor del alldeles nya källor, som icke äro tillgängliga för någon annan än författarinna. Dessutom må nämnas, att hon i förening med sin man utgifvit en förtjänstfull sångbok »400 sånger», att hon varit den flitigaste medarbetaren i det af Th. Holmberg och H. Odhner 1884-86 utgifna »Folkhögskolebladets», tillsammans med sin man utgifvit »Folkets tidskrift» och äfven i en mängd andra tidningar och tidskrifter strött omkring sig talrika novelletter, biografier, uppsatser, kritiker och reseskildringar.

Det kan icke här blifva fråga om att ingå i någon detaljerad granskning af fru Holmbergs författareskap, men såsom allmänt omdöme må det sägas, att hennes skrifter bära vitne om en snabb och god iakttagelseförmåga, ett klart, på sak gående framställningssätt samt en kärnsund lifeåskådning.

* * *

Huru pass betydande hennes skriftställareverksamhet än varit, torde dock fru Holmbergs betydelsefullaste arbete varit det, som hon nedlagt på folkhögskolan. Själ i ovanlig grad törstande efter vetande och genomträngd af varm medkänsla för de små kom hon redan vid unga år att fästa sina sympatier vid folkhögskolan. Genom sitt giftermål med en af högskolesakens talangfullaste och bäst rustade förkämpar i vårt land blef hon satt i tillfälle att själf verka som lärarinna och föreständerska. I 10 år har hon förestått Tärna folkhögskola för vuxna kvinnor, som ledes af henne i god och sannt kvinlig anda och med vaken blick för

utvecklingen af elevernas såväl andliga som rent praktiska begåfning. Troget och oförtrutet har hon i detta arbete stått vid sin mans sida, och hennes mod har icke sviktat under kampen för folkhögskolesaken, hvilken icke heller inom hennes verkningskrets saknat sina mäktige och inflytelserike motståndare. Det torde kunna med visshet sägas, att hon och hennes följeslagare genom lifvet och i skolan nu stå såsom segrare. Det allmänna omdömet i den trakt, där hon har sin verksamhet, ett omdöme som nog mången gång fått kämpa sig fram tum för tum i striden mot kortsynthet och okunnighet, skall för framtiden bilda ett ointagligt bålverk till skydd för hennes kära skola.

Fru Holmberg är icke blott besjälad af ett varmt intresse för sin skola och utrustad med en betydande fond af kunskaper för hennes ledning, hon har egnat folkhögskolan och folkhögskolesaken ett verkligt studium och har sannolikt djupare än någon annan svensk kvinna lyckats intränga däri. Talrika besök vid Danmarks och Norges folkhögskolor hafva gifvit henne en noggrann kännedom om, huru dessa arbeta, och frukterna af denna sin erfarenhet sträfvat hon med största iver att tillgodogöra den skola, hvars föreständerska hon är.

* * *

Man skulle tro, att med en så omfattande och energisk verksamhet som skolföreständerska och skriftställarinna fru Holmberg skulle få föga eller ingen tid öfrig för husliga värf. Detta vore emellertid ett stort misstag. Hennes sunda och praktiska anläggning, som snart spåras äfven i hennes skriftställer, hafva räddat henne från ödet att blifva endast en gäst, en »inackordering» i sitt eget hem. Hon är maka och husmoder på samma gång som författarinna, och hon är en förträfflig sådan. Bilden af henne, som Idun i dag bringar sina läsare, visar oss, att sykorgen och trådrullen finna plats bredvid böckerna och manuskripten på hennes arbetsbord.

Bilden är för henne betecknande, och, hyad mera är, den är icke arrangerad utan fallkomligt sann.

L. A. A—n.

John Ericsson.

Från fjärran vester i sorgetåg
ett fartyg plöjer Atlantens våg —
Hur sällsamt högtidlig är färden!
Det styrer sin kosa hit upp mot nord,
det förer en dyrbar »laddning» ombord
till oss från den nya världen.

Männ' guld? — Nej! fattigt är visst
vårt land,
dock ega vi kraft i arm och hand
och hafva oss lärt att försaka;

det är något annat och vida mer:
åt Sverige, åt modern den laddning ger
den älskade son tillbaka.

Väl är det blott stoftet; ty anden, stor
i gärning och verk, nu frigjord bor
i vidare verksamhetsalar;
men »stoftet», fast liflöst och kallt det
är,
från hänsofne kämpen hit öfver bär
en helsning, som mäktigt talar.

En helsning från mannen, som utan flärd,
fastän han beundrad var af en värld,
ej skiftade håg eller seder;
som, aldrig dörad af fåfångans smek,
fast, härdad och stark, lik den svenska ek,
blott sökte i arbetet heder.

Ack, »gnistan» af gudomen skänkes blott
åt få; det blef endast korades lott
att lagrar, som lön, få skära;
men en och hvar kan dock draga sitt strå
till stacken, och kvinna, som man, kan få
sin del utaf arbetets ära.

* * *

Från fjärran vester i sorgetåg,
det närmas allt mera Östersjöns våg,
en skatt det förer till Norden.
Vi återbördat ett gifvet lån:
välkommen, välkommen John Ericsson,
till Sverige, till fosterjorden!

Charlotte Lindholm.

Ur de svenska skaldernas kvinnogalleri.

För Idun, af Birger Schöldström.

II.

Tegnér's »föremål».

De svenska kvinnor, hvilkas minnen förevigats i vår store nationalskalds sånger, finnas nämnda i de kommentarier, hvarmed hans sonson försett den s. k. nationalupplagan af Esaias Tegnér's samlade skrifter. Dock nämnas ej alla.

Albano-Adlersparre omtalar i sitt arbete »Anteckningar om bortgångna samtida», att en ung flicka under ett besök på Östrabo bad att af skaldens egen hand få mottaga ett exemplar af »Frithiofs saga» jämte några ord, som tillkännagäfvade, hvarifrån gifvan kommit. Tegnér aflägsnade sig några minuter, återkom och lemnade den begärda boken. Däri hade han skrivit:

I sanna drag, fastän i rosenskimmer,
blef Frithiofs lycka målad förr af mig;
Men Ingborgs lycka, som jag nu förnimmer,
var den, att Frithiof icke kände dig.

Den gamla hjältetiden är förgången,
dess bilder lefva blott i diktens land;
men när du ser dem, tänk ej blott på sängen:
tänk litet ock på sångaren ibland.

Mottagarinnan af detta förtjusande impromptu var — såsom af säker hemulsman berättats för nedskrifvaren af dessa rader — fröken Louise Morman (f. 1811, gift 1832 med major Eberhard Rosenblad, d. 1857), en yngre syster till den fröken Ulrika Morman, i hvars album Tegnér tecknat:

Säg du dina drag i Seimens spegel,
säg du dem i Elbens eller Rhens?
Hur det skönas frihet och dess regel
i ditt anlet komma öfverens?
Var ej stolt, men tacka himlen, flicka,
som ditt adelsskap på pannan skref.
Som det skönas ängel må du blicka,
som det godas ängel tänk och lef!

* * *

De ofvan nämnda Anteckningarna af Albano meddelades först i Svenska Tidningar 1859, och då lästes första gången i tryck det lilla poem, som uppgafs — och sedermera så ofta uppgifvits — vara skaldens allra sista, »nedskrifvet», säger Albano, »dagen före bortgången och tillegnadt den vid sjuksängen vakande, förkrossade makan». Poemet är den allbekanta quatrain'en:

Hvad död är skönast? Ej för fosterland,
där blodet strömmar, striden larmar;
nej, döden, Anna, skönast är
i dina armar!

Hur ofta har man ej med rörelse läst denna lilla dikt, bevis på, att för Tegnér's slocknande blickar åter hägrat den under Rämens björkar skimrande ljufva ungdomsdrömmen.

Dock . . .

Sistlidne vinter såldes å offentlig auktion i Stockholm en mängd bref, som tillhört Albano-Adlersparre. Därbland var ett till författaren af »Anteckningar om bortgångna samtida» staldt bref från Tegnér's son, prosten Christoffer Tegnér. I detta bref (hvilket just nu ligger å mitt skrifbord), dateradt Ystad och Kjellstorps prestgård d. ³¹/₁ 1859, tackas i varma ordalag för den minnesteckning, som kort förut lästs i Svenska Tidningen, men det tillägges:

»I fall en anmärkning i förbigående skulle tillåtas mig, är att det omtalade sista poemet, nedskrifvet dagen före bortgången och min moder tillegnadt, svärsligen tillhör en så sen dato, utan blifvit skrifvet redan under förlofnings-tiden.»

Denna upplysning af Tegnér's son oaktadt, upprepade Albano historien, då Anteckningarna i slutet af 1859 utkommo i bokform; han utbytte endast: »dagen före bortgången» mot: »kort före bortgången». Hade Tegnér's maka ännu 1859 lefvat, kunde man förklarar Albanos tillvägagående ur någon slags pietets-synpunkt, nu är det oförklarligt, åtminstone för den, som äfven i literaturhistorien vill se sanningen framför allt.

* * *

Allra sist i den stora upplagan af Tegnér's skaldestycken står — utan tillegnan, utan årtal — den psykologiskt märkliga sången »Den döde», det hardt när hemska vittnesbördet om den store skaldens på en gång lidelsefullaste och sista kärleksförbindelse.

Du älskade, när jag är död en gång
och likafullt mitt minne och min säng
änn' några stunder lefva kvar i Norden,
då hör du kanske ofta nog de orden:
»I skaldens bröst sin nyckel dikten har,
du kände honom, säg oss, hur han var;
ty många rykten genom landet vandra,
förvirrande, motsägande hvarandra.»
Då tänker du: »jag kände honom väl,
jag läste länge i hans öppna själ,
en rörlig själ, som gjorde själf sin plåga
och slutligt nedbrann i sin egen låga.
Ombytligt, lättörd, barnslig, misstänksam
han svärmade igenom lifvet fram.
Hans barndom såg jag ej, men mannens hjärta
förtärdes lika utaf fröjd och smärta:
nu glad som gudar i Olympens sal,
nu dyster, mörk som de fördömdas kval,
en evig yngling med en evig trånad,
en from, en öppen och likväl en grånad.
Från mången iring, som han medgaf fritt,
hans hjärta hamnade till slut vid mitt.
Jag fick hans kärlek, kunde den ej mista,
den var hans varmaste, den var hans sista,
och mannen med det vidtbekanta namn
han trufdes ändå bäst uti min famn.
Hur ofta svor han, däri innesluten,
en evig tro, af honom aldrig bruten!
I lifvet var min kärlek honom nog,
och med mitt namn på läpparna han dog.»
Så tänker du, fast du det icke säger,
och då, kan hända, detta bladet äger
för dig ett värde, som det nu ej har.
Då känner du, hvad du för honom var,
då minns du rörd de dagar, som förflutit,
då ångrar du, om du mot honom brutit.
Du, älskade, när då en gång du står
invid min graf och länge väntad vår
nedstigit, liksom nu, från himlarunden
med knopp och löf och fågelsång i lunden:
säg i ditt hjärta då ett vänligt ord
till slumraren, som ligger under jord,
ty döden själf kan ej min kärlek hämma,
och hvar jag är, förnimmer jag din stämma.

Hvem var nu det föremål, till hvilken denna bikt ställts, och när är den skrifven? Skvallret har velat veta, att poemet »Den döde» skulle varit staldt till den söderns dotter, som, förflyttad från Arnos strand till Mälarens, här så länge tjusade med sin fågring, sin älskvärdhet och sina toner, och till hvilken Tegnér skrifvit ett annat kväde. Det är emellertid ej så.

Framför mig ligger just nu i detta ögonblick bevis för såväl diktens framkomstår som dess föremål. »Den döde» är skrifven våren 1839, och den, till hvilken dikten sändes, var en ung kvinna af adlig börd, förenad i ett barnlöst och, uppgifves det, ej lyckligt äktenskap med en tjänsteman i Småland. Efter 1839 såg Tegnér henne aldrig mer. Hon öfverlefde honom blott i tolf år, och det jordiska af henne hvilat ej långt från det marmorkors, hvarunder hennes skalds en gång glödande och lidande hjärta funnit svalka och ro. Hennes namn tillhör först en kommande literaturhistoria.

Amuletten.

Höstsolens gyllene strålar föllo genom det öppna fönstret, vid hvilket fru Strandberg satt och stickade.

Så ensamt det ändå är här på landet, tänkte hon, sedan min kära systerdotter Dora gifte sig. Jag hade aldrig trott, att jag skulle komma att sakna henne så mycket. Det är ju endast 6 månader sedan hennes bröllop stod, men mig tyckes det vara hela sex år, och — — I samma ögonblick omfamnade Dora Berglöf sin moster.

»Är det möjligt? Hvarifrån kommer du? Det har väl inte hänt något ledsamt?»

»Ack nej, moster lilla,» suckade den unga frun, »men jag längtade så rysligt mycket efter dig! Då Herbert hade gått till sitt embetsrum, satte jag mig på läget, och nu är jag här för att tillbringa dagen hos dig.»

»Det var roligt,» svarade fru Strandberg. »Ge-

nast skall jag ha litet elfvakaffe i ordning, och så låtsas vi, att den gamla tiden har kommit tillbaka.»

Fru Strandberg gick till skänken för att taga fram kaffekopparne, men hejdade sig plötsligt, då hon såg Doras kära ansikte bada i tårar. »Hvad är det fatt, min älskling? Hvarför gråter du? Är du då icke lycklig?»

»Nej, o nej, det är jag visst inte!» utbrast Dora.

»Men hvarför det då, kära barn? Han älskade dig och du honom, och då ni afreste på bröllopsdagen, tycktes ni vara det lyckligaste par under solen!»

»Jag vet nog det; men ser du, Herbert älskar mig ej mer som förr!»

»Nå, kära du, hvems fel är det?»

»Åh, inte mitt åtminstone, det försäkras jag,» bedyrade den unga frun. »Ingen kan begära af mig, att jag jämt skall vara älskvärd, ständigt glad och tålig! Om han ej tycker om att se mig häftig någongång, så behöfde han väl ej säga mig detta jämt och ständigt!»

Fru Strandberg suckade. »Ja,» sade hon, »jag förstår. En svår pröfning skulle din kärlek bestått bättre, men —»

»Just det! Icke dessa dagliga, småaktiga, enervande förtretligheter,» inföll Dora lidelsefullt! »Ack, moster, kära moster, hvad skall jag göra?»

»Hör, snälla Dora, hvad du nyss berättat, är ingenting nytt för mig. Då jag gifte mig med din morbror, fick jag göra samma erfarenhet.»

»Verkligen, moster lilla?»

»Ja, bara en liten tid, sen gick det öfver.»

»Men huru bar du dig åt?» frågade Dora gråt-mild.

»En undergörande amulett hjälpte mig.»

»En amulett?» Dora skakade misstroget sitt lilla hufvud och såg förvånad på mostern.

»Jo, jo men,» genmålde denna, »jag eger en dyrbar amulett, som jag ärfvt efter min mor.»

»Hvad kan det vara för något?»

»Nå, jag skall gärna berätta dig närmare där-om — jag är till och med i stånd att skänka dig samma amulett.»

Vid dessa ord löste fru Strandberg en guld-kedja från sin hals. Den bestod af 21 guldperlor, hvars fina ciselering nästan var utplånad.

»Huru? Dina guldperlor?»

»Ja, detta är min amulett,» sade den gamla damen. »Men då jag behöfde den, bar jag den ej kring halsen utan i klädningsfickan. Så får du göra med, på det att Herbert ej märker någonting. När så han talar häftigt till dig och du förspörjer lust att betala med samma mynt, så dröj ett ögonblick, och räkna först tre perlor på din kedja — sedan må du säga hvad du vill!»

Dora skrattade krampaktigt. »Nu tror jag bestämdt, du gör narr af mig, älskade moster!»

»Jag talar på fullt allvar, Dora. Jag begär dock ej att du tror mig, förr än du pröfvat min amulett.»

»Men det förekommer mig så löjligt!»

»Nå, nå, äfvakta bara resultatet; men märk noga, att du ej får yttra en stafvelse, innan du räknat de tre perlor — en för tron, en för hoppet och den tredje för kärleken. Då skall du varna, mitt barn, huru vredens eld slocknar inom dig, och att de häftiga, onda orden förblifva outtalade.»

»Nå,» menade Dora, medan hon lät kedjan glida mellan sina fingrar och betraktade den nästan skyggt. »Jag skall försöka därmed, fast jag är alldeles öfvertygad om, att det ej kommer att hjälpa mig ett grand!»

»Och jag hoppas och tror motsatsen,» anmärkte fru Strandberg lugnt. »Vill du nu följa mig ner i trädgården och hjälpa mig plocka vinbär och ärtskidor?»

Dora tillbringade resten af dagen gladt hos sin moster, och tog afsked af henne vid skymnings-tiden.

* * *

Herbert Berglöf hade kommit hem omkring en halftimme före sin hustru. Med stora steg gick han otåligt af och an i salen, tills Dora inträdde.

»Det är då allt annat än trefligt att vid hemkomsten från dagens arbete finna våningen tom och mörk,» anmärkte Herbert skarpt. »Hvarför nämnde du ej för mig i morse, att du ämnade resa bort? Jag skulle då ha tillbragt kvällen på klubben!»

Emedan jag ej är något skolbarn, som behöfver fråga om lof till allting — ämnade Dora näsvist svara. Men förskräckt hejdade hon sig; hon kom ihåg amuletten, för med handen ned i fickan och räknade så de tre perlor — en för hoppet, en för tron och en för kärleken. Medan hon gjorde detta, fick hon inom sig gifva Herbert rätt, att

våningen i själfva verket såg ödslig och dyster ut, och att hans anmärkning däröfver var ganska berättigad.

»Jag skall genast tända lamporna och gasen, min vän,» sade hon, »och du har rätt, jag borde väl ha talt om för dig, att jag så gärna ville besöka moster Anna en gång.»

Herberts panna ljusnade. »Ja, ja,» sade han, »det kan väl vara enformigt nog för dig att så där hela långa dagen ej ha något annat sällskap än pigan, fågeln och ditt arbete. Om du vill, skall jag efter kvällsmaten läsa litet högt för dig.»

Nästan vidskepligt ryckte det till i den unga makans hjärta vid denna hennes amulettens första, glänsande seger.

Nästa morgon, då Herbert tänkte kläda sig i hast, fattades en skjortknapp.

»Där ha vi det nu igen!» utropade han förargad och kastade skjortan ifrån sig — »alltid samma värdslöshet! Att syna mina skjortor — därtill tycks du aldrig ha tid!»

Du behöfver väl ej genast bli grof för det — darrade det till svar på Doras läppar. Men amuletten! I halftva tron om dess trollmakt grepo hennes fingrar efter den.

»Jag skall se efter dem alla ännu i dag,» svarade hon sedan något försagd. »I morgon skall du finna samtliga skjortor i skick.»

Han skrattade: »Du vet, kära min gumma, för oss män är en felande skjortknapp nästan det allra svåraste tålmodspröfvet, som vi i 99 fall bland 100 bestå illa!»

Frukostkaffet var hvarken klart eller godt, de hembakade mjuka kringlorna ej väl jästa. Förtretad sköt Herbert tillbaka sin stol.

»Hvad är detta för smörja,» brusade han upp. Dora rodnade ända upp till hårfästet. Är det dig ej till lags, så — hon hann ej tänka längre, utan räknade först sina perlor. Ja, i sanning, kringlorna och kaffet voro mycket dåliga, ingen-dera smakade henne själf. Lugnt sade hon: »Vår jungfru är så litet hemma i bakning ännu, men hon är villig, och med tiden skall det nog lyckas bättre för henne, och om du har tid att vänta en kvart, käre Herbert, så skall jag springa i köket och ställa om, att du får en riktigt god kopp kaffe.»

Herbert, den häftige, men eljes älskvärde, gode äkte mannen var strax försonad. »Nej min älskling, låt vara. Ditt ansikte skall ej för min skull upphettas vid spisen så tidigt på morgonen. Gif mig ett glas mjölk i stället. Pigan får väl öfva sig och visa mera skicklighet framdeles.»

Då Herbert med en kyss tagit afsked af sin lilla hustru för att begifva sig till kontoret, drog Dora fram sin amulett och pressade den hårdt mot sina läppar. »Du dyrbara klenod, du har verkligen hjälpt mig! Herbert älskar mig fortfarande liksom jag honom! Och att jag nu är på väg att lära styra min snabba tunga, det har jag dig att tacka för, du dyra amulett!»

Efter en månads förlopp reste Dora återigen till sin moster, men denna gång i Herberts sällskap.

»Nå, Dora,» frågade mostern, då fruntimmerna voro ensamma i rummet en stund; »hjälpte troll-domen?»

»O, kära moster, jag är så lycklig — och dig så tacksam! Ack, om jag finge behålla de dyrbara perlor!»

»Naturligtvis, mitt barn, fast — hvad deras trollmakt angår — —»

»Ack, det vet jag nog,» inföll Dora småleende och rodnade. »De tre perlorna göra det inte, utan att jag hejdar mig och först öfverväger, innan jag talar. Trolldomen ligger i själfbehärsknigen. Jag var för häftig och likaså Herbert; nu ha vi blifvit bättre båda två och skola försöka att aldrig mera säga ett enda bittert ord till hvarandra.»

”Talko”.

Hösten! Hvilken hummor känner ej till allt det arbete, alla de omsorger hösten medför? Allt skall syltas, saltas och läggas in för vintern. På landet och i stora hushåll tager hösten hus-moderns krafter strängt i anspråk. De kunna nog tala om, huru det är att hafva framför sig kann-tals med här, hvilka skola rensas, tiotala kappar arter att sprita, såar med lingon, klädorgar med svampar, allt skall rensas och lagas, och vanligen blir detta, åtminstone i mindre förmögna hem, husmoderns sak. Jungfrurna hafva i de flesta fall nog göra med de gröfre sysslorna, hvilka äfven hopa sig om hösten.

Det är emellertid ingalunda roligt, isynnerhet om man har ett lifligt lynne, att timme efter timme sitta vid dessa enformiga och långtrådiga arbeten; men vi hafva här i Finland ett sätt att göra dessa arbeten ej blott fortare, utan att tent af förvandla dem till nöjen. Det är att ställa till »talko», d. v. s. att inbjuda ett tillräckligt antal personer att hjälpa, och i ersättning arrangera om någon liten förplägning. Det finnes bestämdt ej något trefligare än att, förenade om ett gemensamt arbete, prata tillsammans. Där inträffa aldrig dessa pinsamma pauser, då hvar och en sätter sin hjärna på sträckbänken för att slutligen lyckas pina fram den genialiska frasen: »vi hafva bra vackert väder i dag.» Nej, vid »talko» går pratet lika bra som arbetet, och när så kaffepan-nan gör sin rund, blir det riktigt festligt, och det är med saknad man ser arbetet nalkas sitt slut.

Men må nu ingen tro, att det alltid är nödvändigt att bjuda främmande för att få till stånd en »talko». Det händer ju ganska ofta, att detta ej passar, men då det ju här är fråga om stora hushåll, måste man naturligtvis förutsätta att i ett sådant hem finnas åtskilliga söner och döttrar, och det är just dessa, som skola vara med om »talkon»; gossar och flickor, herrar och fröknar.

Vid finare häremsning kunna naturligtvis ej de små vara med, men vid årtspritingen kan redan lilla femåringen sticka in arterna i flaskorna, och sexåringen rensar svampar och lingon som trots någonsin en fullvuxen.

Mamma måste naturligtvis vara med och hålla ordning på den lilla skaran, se att ingen väljer ut de bästa svamparna, att ej allt för många arter vandra i den lilla munnen, och muntra upp med en liten saga, om tålmodet vill brista. Nog kan det hända, att arbetet ej blir fullt så väl gjort, som om mamma varit ensam om det, men det har varit trefligare och gått dubbelt så fort.

Och manne nu det, att det gått fort och varit trefligare, varit den enda nyttan af en sådan »talko»?

Nej, mammas smättingar hafva under mors egen ledning fått lära sig arbeta, de få erfara nöjet af att kunna göra nytta i hemmet, och detta blir för dem en vinst för framtiden, vida större än den kaffebeblöning de nu bäst uppskatta.

M. N.

Från dam-världen i Paris.

Studier för Idun

af Alvar Arfwidsson.

III.

Aktriserna.

En ung och mycket intagande skådespe- lerska, som en gång reste bort från Stockholm, bad mig att då och då tillskrifva henne litet teaternytt därifrån.

»Skall pliktskyldigast rapportera!» svarade jag. »Men hvad?»

»Hvad?» Hon gjorde en förvånad min.

»Ni skall naturligtvis tala om kostymer, om inkastade buketter och kransar, om engagementer, frisyrier, intriger och om . . . ja, om sådant där, som hör till konsten.»

— Äfven vis-à-vis er, min läsarinna, vill jag blott hålla mig till det, som »tillhör konsten» — för det som »icke tillhör konsten» — d. v. s. aktrisernas roller, spel och uppfattning, tror jag hvarken att edert tåla-mod eller Iduns spalter skulle förslå.

* * *

När ni hört ekot af »stjärnornas» triumfer därute i världshvilet, när ni läst om lysande karriärer, om rykte och glans, om be-rusande hyllning, om lagrar och diamanter, har kanske i ert unga, klagande hjärta in-smugit sig en önskan, en längtan . . . ut, bort mot ett »något», som ni ej kunnat och knapt velat förklara för er själf!

Är då »stjärnan» afundsvärd?

Jag tror det knappast.

Ryktet och hyllningen, lagern och diamanterna — det har hon nog, men också någon-ting annat. Och det är en känsla af frätande oro, en beständig fruktan att falla från sin höjd, att publiken skall kallna och någon annan träda på hennes plats. Ju högre man befinner sig, desto djupare blir fallet!

Nej, känn er nöjd i er lilla vrå, fjärran som den är från världslifvets och världsstridernas tummel. Känn er lycklig vid ert stilla och jämna dagsarbete: *dess* triumfer äro mindre stormande än rampens, men de äro också mindre efemära och de skänka mer af sann tillfredsställelse.

* * *

Efemära . . .

Parisaren flammar lätt upp för den nya talangen, och hans hyllning är passionerad.

I hans stad äro konstnärerna mer uppburna än någonstädes. Väl händer det, att aktriserna börja sin bana långt nere; Judic föddes i ett brasserie, tror jag, och debuterade, liksom Agar och många andra, på en café-chantant, och Teissandier vid Comédie Française var före sin debut en af Bordeaux' gatuskönheter. Men bördens betyder ingenting på detta område. »Stora konstnärer äro mer än grefvar», sade grefve Adlerberg till Ernesto Rossi, som betjänten vid en supé af misstag hade anmält som »*grefve Rossi*». »De äro furstar och kungar; *asseyez-vous, Altesse!*»

Aktriserna göra emellertid sällan »*partier*». . . . Jo, jag hade så när glömt Sophie Croizette, som för några år sedan — hon hade då förfallit djupt af morfinmissbruk — äktade bankiren Stern. Och de stora världstjärnorna tänker jag nu ej på: Kristina Nilsson (grefvinna Casa de Miranda), Adelina Patti (fordom markisinna de Caux), Pauline Lucca (baronessa von Wallhofen), Alboni (markisinna de Pepoli), o. s. v., o. s. v.

Aktrisernas vanliga lott är att blända och beundras, dåra och tillbedjas, försvinna — och förgätas.

Hvem tänker nu på Falcon, »*la grande Falcon*»? Och Frezzolini, en af sin tids yppersta sångerskor, som gammal och fattig, för några år sedan begrofs i Paris! Och Agar, »den andra Rachel», Corneilles och Racines genialiska tolk, hon som en gång — det var i augustidagarna 1870 — från Comédie Française tiljor ljungade fram Marseljäsen så, att det gick kalla kärar öfver auditoriet — ack, den stora Agar lefver i det djupaste elände, har man sagt mig, — man ger välgörenhetssoiréer för henne!

Parisaren har lätt att flamma upp, han har också lätt att glömma.

* * *

Så länge »stjärnan» är uppe på horisonten, så länge hon är *en vogue*, spelar hon, som sagdt, i Paris en större roll än någon annanstans på jorden.

Tro för all del inte, att uttrycket *en vogue* är detsamma som *succès*, d. v. s. en verklig framgång, en berättigad triumf! Långt därför! Man behöfver ingenting ega af »gnistan», ej ett uns af »den heliga elden». En smula protektion af någon inflytelserik man, en nyck af publiken en kväll — och hela världen ligger i morgon för den nyss okändas fötter. Hon är *en vogue!*

Hon blir nu firad och eftersökt, hon blir afgudad som en tenor hos oss. I hennes teaterloge samlas ett verkligt »hof» af dra-

maturger, journalister och habitués, och i sin salong . . . om ni någon gång skulle beträda dess tröskel, så buga er i stoftet och säg: »Ers majestät!», ty i sin salong ger hon *audienser*, i sin salong är hon *drottning*.

(Forts.)

Hemlif.

Af *Lisseg*.

(Slut från föreg. nr.)

J

ngherrskapet kände sig visserligen pikeradt, men brydde sig i det hela taget inte så särdeles mycket om, när grosshandlarn någon gång brusade upp så där. De visste så väl, att det ändå skulle bli, som de ville, när han bara stormat litet först, och då var han svagare för dem än någonsin. Efter ett lifligt teckenspråk och åtskilliga hviskningar med mamma försvunno de genom dörren, och frun satte sig tåligt vid fönstret med sitt arbete, afvaktande stormens aftagande.

Och snart nog satte grosshandlarn sig i gungstolen, åt hvilken gafs stark fart, rökte, gungade och teg, men så småningom kom gungstolen i jämnare och saktare takt.

»Nå, skall bordet stå så här hela dagen, ska' inte Lundberg duka af?», sade han slutligen otåligen.

»Jo, lilla Hugo, när du vill», sade frun undergifvet och med en martyrmim, som utmärkt väl anstod en tålig, fördragsam och djupt förfördelad hustru, »men jag *ville* verkligen inte för *din egen skull* kalla honom in, förrän du lugnat dig litet. Jag vill så gärna, att våra tjänare skola ha' *aktning* för oss, söta Hugo lilla, och inte bli vittnen till, hur hänsynslöst du bryter ut, mot *mig* talar jag inte om, men mot dina stackars oskyldiga barn. Du blir väl inte så där häftig igen, älskade Hugo?»

Härvid såg fru K. upp, med en englamild, tårbeslöjad blick, och handen, som höll det fina broderiet, darrade nervöst.

»Å prata, jag är väl inte så farlig heller», brummade grosshandlarn, halft förlägen och inte så obetydligt rädd för sin undergifna frus nerver. »Men ser du, gumman lilla, alla dessa uppbyggade behof — ja, just uppbyggade söta vän, se inte så olycklig ut för det — detta öfverflöd och misshushållande med tid och pengar, det upprör mig i mitt innersta, när jag jämför det med de verkliga behofven. Tro mig, Teres, jag är lika mycket fästad vid barnen som du, men pengarna räcka sannerligen inte till detta öfverdådiga lif, inkomster och utgifter gå inte ihop på det här sättet, det försäkrar jag dig, min lilla vän.»

Under hela detta förståndiga tal såg frun ännu lika tålig och undergifven ut, men de fina händerna kunde ej längre hålla broderiet, därför lade hon det ifrån sig, och händerna fördes hastigt till hjärtat. Hon hade lofvat löjtnant Z. att komma på denna fest, och han hade sagt att — ja, det var detsamma, hvad han sagt, men hon måste dit, till hvarje pris måste hon dit.

»Det är nog, Hugo lilla», sade hon slutligen och kämpade mot de frambrutande snyftningarna, »du har så rätt, så gruffigt rätt, nu som alltid. Men det som våra barn gladt sig åt nu ett helt år, det måste de försaka. Ack, du har så rätt älskade Hugo, de *måste* försaka denna glädje, jag inser det så väl, men blif ej ond, söta vän, jag kan ej hjälpa, att det kostar på mig. Stackars barn, man är ej ung mer än en gång i lifvet!» De hysteriska snyftningarna tilltogo allt mer. »O, mitt bröst, o,

mitt hufvud, dropparne Hugo, dropparne, o, jag tror, att jag kväfs. —»

Grosshandlarn bar in sin fru och lade henne på sängkamarsoffan, baddade hennes tinningar med eau de cologne, gaf henne droppar, smekte och pysslade om med henne.

»Se så, söta vännen lilla, så ja, är det lite bättre nu, tror jag, ligg nu stilla, så kanske du får somna en smula. Stackars liten vän, lite mera eau de cologne kanske? Jaså inte det. Ett glas vin kanske. Det var duktigt. Nu blir du snart kry igen. Hur var det nu med barnen, sa' du, jag vet ju inte, hvad det var fråga om, hm —»

»Ack, tala inte om det, söta Hugo, det var fråga om trädgårdsfesten hos — toaletterna för Amanda och mig kunde inte få vara alltför tarfliga, det har du inte råd till, vi tala inte om det mer —» En lätt snyftning.

»Visst för katten ska' ni vara med och väl klädda till på köpet; men hvad var det med Torsten då?»

»Jo du vet den där bicycelfärden han hade lof att få göra under sin semester, men den måste han naturligtvis alldeles slå ur hägen.»

»Jag skall se till, hvad jag kan göra, lilla Teres. Är du bättre nu, eller skall jag ringa på Jeanett?»

»Nej för all del gör inte det. Ska' du gå nu, stackars min lilla gubbe, som måste dragas med en sådan klen, nervös, tröttsam hustru, som jag är, du är väl inte ledsen på mig nu?»

»Så hon pratar, lilla gumman; ge mig nu en kyss och var kry, när jag kommer igen.»

Grosshandlarn tog sin hatt och gick. En tung suck, nästan ett stönande, lättade det beklämda bröstet, när han kom ut. Kassorna, som han hade om hand, voro rika; om han *lånade* en tiotusen eller så, gjorde ju ingenting, det skulle nog inte märkas, och naturligtvis skulle han betala igen dem, när det blef bättre tider. Att taga ett ordentligt lån *nu igen* gick inte an, det kunde rubba hans affärsställning.

Amanda fick sin förtjusande trädgårdsdräkt, och modern såg nästan lika bra ut, så tyckte åtminstone löjtnant Z. Hon såg så blid och älskligt kvinlig ut i sin dyrbara toalett. Kungl. sektern gjorde sin bicycelfärd med späckad börs, och grosshandlarn tänkte i slö förtviflan:

»Det går så länge det går!»

Teater och musik.

De kungl. teatrarna hafva sedan säsongens början haft att uppvisa en synnerligen rikhaltig reper-toar — detta naturligtvis med särskild hänsyn till den mängd resande, som vid denna tidpunkt gästa hufvudstaden, och hvilka gifvetvis under sin längre eller kortare vistelse härstädes önska se så många stycken som möjligt. De båda teaterdirektionerna hafva ock som sagdt ej lemnat någon möda ospard för att tillmötesgå äfven långt gående fordringar härutinnan. För dem af Iduns läsarinor, som ämna sig upp till Stockholm och vilja njuta af dessa ädla nöjen, är tillfället just nu lämpligt. Den döda säsongen är nu slut, lif och rörelse äro åter rådande, och hufvudstaden står i sin skönaste sensommarskrud.

De till månadens första nummer starkt tillströmmande annonserna ha i dag allt för mycket inkräktat på textutrymmet, men skola vi snarast ge våra läsarinor full godtgörelse. Den nu pågående följetongen, som för dagen måst utelemnas, kommer att avslutas inom 2, högst 3 nummer.

Förslag till matordning för veckan 7—13 sept.

Söndag: Buljong med vermiceller; gädda med ansjovissås; brynt oxbringa; äppelsnö.

Måndag: Puré på morötter; kött och potatispudding.

Tisdag: Kräfter; stekt oxkött med persilja; filbunke.

Onsdag: Sillbullar; äggöl.

Torsdag: Buljong med klimp; pepparotsbringa.

Freitag: Puré på jordärtskocker; stekta abborrar; äppelkompott.

Lördag: Stekt kallefver; äppel-soppa.

Recept.

1. *Gädda med ansjovissås.* Gäddan rensas, aftorkas på linne, kokas med en morot i litet vatten och upplägges att kallna, hvarefter alla ben och fjäll borttagas. Smör och mjöl sammanfräas och spådas med fiskspadet, som bör vara temligen starkt, aresades med ägg och grädde under jämn vispning, men får icke koka. Sist tillsättes två eller tre skedblad ansjovissens eller krossad ansjovis och den urbenade fisken, som skakas öfver elden, uppläggs och serveras genast.

Ann. Härtill passar mycket bra öfverblifven fisk från föregående måltider.

2. *Brynt färsk oxbringa.* En lagom fet oxbringa eller annat stycke oxkött ingnidens med salt och får därmed ligga till påföljande dag, då det aftvättas med fuktig visp. Köttet lägges i en kastrull med tätt slutande lock i kallt vatten, så att detta står jämt öfver köttet, jämte salt, hel kryddpeppar och tillräckligt med selleri och morötter. Kokande vatten användes till spädning, om sådan behöfves; får koka upp, skummas, täckes med locket, får sedan koka mycket sakt 5 till 6 timmar, tills det blir riktigt mörkt, men kokningen får aldrig afstanna. Då det våta är nära inkokt, sättes kastrullen i ugn eller på starkare eld, och köttet brynes i sitt fett, utan att få för stark färg. Serveras med sin sås, som icke får afredas.

På samma sätt kan kött af kalv och får behandlas.

3. *Äppelsnö.* Äpplen kokas, drifvas genom sikt och vispas. Då de kallnat, inblandas socker under fortsatt vispning, rifvet citronskal och sist till hårdt skum slagna äggwhitor. Upplägges i pyramid på glasfot och serveras med grädde eller kräm.

Ann. Äpplena kunna äfven stekas (utan smör), drifvas genom sikt och vispas då en half timme med sockret citronskalet och äggwhitorna; serveras med vispad grädde. O. H. D.

Syltning.

Pressgurkor att förvara. På gurkhyveln ytterst fint skurna pressgurkor hällas hastigt i glasburk, betäckas med ättika, öfverbindas och förvaras på svalt ställe. Böra ej saltas, förr än de skola serveras. *Stenia.*

Krusbärsaft. 10,5 liter ej fullt mogna krusbär läggas i en kruka; därpå slås 5,2 l. kokande källvatten, 2 citroner sönderskäras och läggas däri; detta står i åtta dagar med ett uppkok under tiden. Saften själlrinnes och kokas sedan med 425 gr. socker till 7 dl. saft. Buteljerna hartsas som vanligt.

Körsbär (ängkokta). Kärnorna urtagas och strösocker så mycket som $\frac{1}{4}$ af bärvikten blandas därmed tillika med litet fin kanel och ett par kryddnejlikor. En öfvergutning af hett vatten behöfs ej på sådana bär, som gifva nog saft af sig själva. Ännu vill jag nämna, att jag helt enkelt kokt dylik sylt i en kokgryta af lera, glaserad inuti, som brukas allmänt i Tyskland och Frankrike — denna stälde jag i en större

koppargryta, som dock bör vara så hög, att lock kan läggas tätt på. Fast jag sedan hållt om sylten i glasburkar, har den stått sig fullkomligt bra. *Stenia.*

Potatisäpplen (=knopp) som oliver. Jag hänvisar till meddelanden sid 99 samt 191 i Iduns I årgång och tillfogar här ett sätt att nedlägga dem utan socker. Första vilkoret är; att knopparna äro spåda — längre fram blifva de alltför bäska. Därför naggar man dem med nål och låter dem rätt länge ligga i mjukt vatten, som ombytes flere gånger. Därpå böra de ligga 1 dygn i stark saltlake, hvilken sedan noga fränsilas, och kokas i ättika, kryddad med peppar, muskotblomma och nejlikor, tills de äro halft genomskinliga. Medan ättikan ännu är varm, afsilas den, och de ilagda kryddorna och »oliverna» förvaras i väl tillslutna glasburkar eller buteljer med vida halsar. *Stenia.*

Plommon (efter Iasmundska metoden, utan socker). Plommonen skalas och kärnorna tagas bort, läggas i grytan och något kokande vatten hälls öfver, hvari de försiktigt kokas mörta, och fyllas med silfversked så heta som möjligt i värmda glasburkar med smälare öppning än botten. Saften bör stå väl öfver. Tillslutningen sker *genast*: först genom uppmjukad korkplatta, som dränkes ofvanifrån med smält parafin (i början litet och sedan det genomträngt porerna, utan att rinna på sylten och stelnat något, förnyas påhållningen); utanpå korken lägger man en linnelapp, likaledes dränkt med parafin, ja själva tråden, hvarmed den bindes fast drar man förut genom parafin. Linnelapparne böra vara i ordning på förhand och hållas mjuka på varmt ställe. Vid behof uppkokas syltet med sockertillsats, och skall man finna, att mycket mindre går åt till förut kokt frukt, hvilken erfarenhet mången husmoder nog i allmänhet har gjort. *Stenia.*

Plommonmos af blå plommon. De öfvergjutas med hett vatten, så att skalet lätt kan dragas utaf, befrias från kärnorna och »köttet», kokas 3 à 4 timmar med fjärdedelen socker, litet hackad mjukt pomeransskall och kanel (samt, om man vill, några skällade rifna plommonkärnor). För att få färgen rätt mörk blandar man med litet fläderbärsaft. Moset bör vara stadigt och ej lemna vattenrand vid upphållning på ett fat. Det fylls varmt i krukor, och dessa sättes en stund i stekugnen, för att det må bilda sig en torr yta, som sedan belägges med rompapper. (I södra Tyskland formas sådant mos äfven som brödkakor, hvilka man torkar i solen eller ugnen. Där motsvarar detta mos — liksom sådant af äpplen och päron — det svenska lingonmoset för tjänstfolket. Jag begagnar det som fyllnad till smörbakelse, berlinermunkar, tårter o. d.) *Stenia.*

Päronmarmelad. Hela päron förväl-las med skalen, rifvas sedan på rifjärn, och moset kokas 1 timme med lika vikt strösocker. Hälles upp i formar och skäres, sedan det blifvit alldeles torrt, med krusknif i små bitar. Äpple- och kvittenmarmelad göras likadant. *Stenia.*

(Forts. af småafd. å följ. sida.)

Annonser.

Förlofnings-, vigsel-, födsel- och döds- annonser,

— som ju särskildt beröra familjekretsarne, böra främst införas i Idun, där de mera än i någon annan tidning observeras inom hem-

met och familjen. Priset å förlofnings-, vigsel- och födelseannonser är 1 kr. 50 öre pr st.; för dödsannonser beräknas priset efter det antal rader annonsen upptager. [2447]

LEDIGA PLATSER.

Inom en köpmansfamilj i Norrland önskas ett äldre pålitligt fruntimmer med enkla vanor och vänligt sätt såsom hushållerska att förestå köket samt i öfrigt gå frun tillhanda i sömnad och andra förekommande göromål. Sofrummet delas af tvänne barn om 5 och 8 år. Svar, helst med fotografi och uppgift om lönepretentioner, sändas till »28 år», Iduns byrå, Stockholm. [2496]

En ung, bildad dam, musikalisk (ej elev af Musik. Akademien), som är fullt kompetent att undervisa i sång och helst har altröst, kan erhålla plats i familj som sällskapsdam för vintermånaderna mot lämplig ersättning och allt fritt. Svar i försegl. biljett före d. 15 sept. t. »R.», Östgöta Kurirens byrå, Vadstena. (G. 22216) [2510]

En allvarlig och anspråkslös flicka, van att undervisa i vanl. skolämnen, språk och musik, kan erhålla plats nu genast på landet, nära stad, för att undervisa 3:ne flickor mellan 8—12 år. Sv. m. betyg, fotografi o. uppg. å lönepret. sändas till »Allvarlig», adr. Hrr John Blomberg & Co., Stockholm. [2479]

Tvänne anspråkslösa

och snälla flickor, som söka ett godt hem, kunna få plats i en prestgård i Lunds stift, den ena för matlagningen, den andra för barnens vård. Några omfattande kunskaper eller skickligh. erfordras ej. Uppg. på pretentioner, åtföljd af pers. upplysn., rekommendationer o. om möjligt fotografi torde med snaraste insändas till Iduns Redaktion i biljett märkt »Prestgård i Lunds stift». [2415]

En enkel och anspråkslös hushållerska

som kan förestå ett mindre landthushåll, får god plats 24 instundande oktober. Svar åtföljd af fotografi samt uppgift om löneanspråk, insändes till Askersunds Veckoblads tryckeri, Askersund. (G. 21744) [2446]

PLATSSÖKANDE.

Une demoiselle d'un certain âge, parlant couramment l'anglais, le français et l'allemand désire se placer en qualité de compagne ou de lectrice. Elle marquerait volontiers le linge d'un trossseau. Bonnes références. S'adresser à M.me Hilda Sundin, Alkvettern, Bofors. [2406]

Iett vänligt hem önskar en anspråkslös flicka plats instundande höst. Den sökande är hemmastadd i enklare matlagning, sömnad och väfnad, samt strykning m. m. Lönepret. små. Sv. till »Norrlandska», Harmånger, p. r. [2418]

Värinnepl. i ett godt hem sökes af ett ogift, 30 års bildadt fruntimmer. Svar »Hemtrefnad», Örebro, p. r.

En flicka från Lidköping önskar nu genast eller till hösten plats i Stockholm eller dess omnejd. Hon är kunn. i klädsömnad o. villig deltaga i alla inom ett hem förefallande göromål. Reflekterande torde insända svar till »S. E.», Lidköping, p. r. [2484]

Plats önskas af en ung flicka, van att undervisa uti vanl. skolämnen och musik. Hon är äfven villig biträda med kläd- och linnesömnad samt husl. sysslor. Små anspråk. Rek. finnas. Svar emot-ses till »H. F. N.», Iduns byrå. [2507]

Snäll, anspråkslös flicka, van o. villig gör. alla föref. görom., kunnig i sömnad o. strykn., önsk. plats i bättre hem att gå frun tillh. På lön ses ej så myck. som på vanl. bemötande och medlemskap i fam. Svar torde sänd. t. »23 år», Iduns byrå. [2506]

En bildad flicka, 27 år, af god fam., med mångårig vana vid skolgöromål och räkenskapers förande, söker plats såsom bokförare, kassör eller annan dylik sysselsättning. Lön begäres icke för den första tiden. Svar till »A. G.» torde inlemnas till Iduns byrå, Stockholm. [2505]

Ung flicka af god fam. sök. plats i bild. hem att bitr. husmodern med föref. göromål, hvari den sök. har vana. Lön beg. ej, men ett godt bemöt. Goda rek. Sv. t. »A. B.», Stockholm N. [2482]

En ung flicka önskar mot fritt vivre plats för att deltaga i husliga göromål. Villig underv. mindre barn i vanl. skol-ämnen o. musik. Genomgått kurs i finare handarb. på Handarbetets Vänner i Sthlm. Sv. »M. L.», Karlshamn, p. r. [2502]

En ung flicka med godt, jämnt lynne sök. plats som guvernant i bild. hem. Vackra rekom. om undervisningsv. i vanl. skoläm., språk, musik, handarb. Svar t. »Enkel och Nitisk», Iduns byrå. [2474]

En yngre fru, bosatt i Stockholm, fullt förtrogen m. praktiska görom. samt finare handarbeten, önskar någon sysselsättning, hvarmed hon kan försörja sig. Svar till »M—28—f», S. Gumælius Annonbyrå. [2486]

En 23-årig

Stockholmsflicka önsk. för vintern sysselsättning i bildad familj på landet såsom sällskap eller biträde åt husmodern i inom ett hem förefallande göromål. Hon har förut innehaft sådan befattning på landet, att hon känner till landsgöromål och är äfven skicklig i finare handarbeten. Hon fäster intet afseende på lön, men däremot att få bli medlem af ett godt hem. Vidare meddelanden kunna fås af Öfverstelöjtnant Åstrands fru, adress Ed, Ydre, eller Fru Lotten Lindgren, Klara norra Kyrkogata 7 B, 2 tr., Stockholm. Svar direkt till Iduns byrå under adress »A. M. H.» [2480]

En 28 års flicka

af god familj önskar till hösten plats att gå frun tillhanda. Fullt kunnig i den matlagning och de göromål för öfrigt, som förekomma i ett privat-hus. Innehar för närvarande plats å större bruksegendom, men önskar ombyte. De bästa rekommendationer kunna presteras. Sv. till »Huslig», p. r., Arboga. [2481]

Husmödrar!

En ung flicka, 21 år gammal, önskar pl. såsom bitr. i hush. Kunnig i matlagning, sömnad samt vanl. inomhus förefall. görom. Lönepretent. ringa. Reflekt. behag. för vidare upplysn. vända sig till Fru Ada Hagberg, Falun. (G. 22061) [2478]

En engelsk dam,

med utmärkt goda rekommendationer önskar till hösten plats som sällskap och hjälp i ett finare hem. Svar till Th. Tjüders byrå, Malmkilnadsgr. 38. [2477]

Handarbeten.

Att förfärdiga pappersblommor. (Forts.)
Körbsärsblom. Af 5—6-dubbelt silkespapper klipper man stjärnor efter

närstående afb., lägger dessa en och en i flata venstra handen och gör dem kupiga, blad efter blad, med ett föremål af en blyetspennas groflek, men afrundadt, t. ex. med knappen af en krok-nål. Sedan man nu fäst några gula ståndare på blomstältråden, hvilken för hållbarhetens skull upptill böjts något tillbaka, och enligt den vid äppleblommorna angifna metoden omvirat träden med grönt silkespapper, träder man 1—2 blomstjärnor på stälken och häller en droppe lim bakom, så att blomma och stjälk hållas samman. Vill man ej köpa färdiga blad, klipper man

dem efter ofvanstående afb. af gult och i rött skiftande dubbelt lagdt glanspapper, ser till, att de hvita sidorna komma inåt, fäster medels gummi samman två delar med fint ståltrådsinlägg på midten, hvar på stältrådsstjälken omlindas med grönt silkespapper. Knoppen förfärdigas på samma sätt som till äppleblommorna, endast litet mindre. Flere blommor, knoppar och ett och annat rödaktigt blad sammanbindas till knippen och fästas på naturliga körbsärskvistar, på hvilka man här och där kan applicera något större, mörkare blad. (Forts.)

Källaren.

Om man ej har is för att hålla matvaror och drycker friska under sommaren, kan man ställa flaskan eller kärlet med det man vill förvara i källaren i friskt vatten, hvari salt är upplöst. Ett annat sätt är att följa japanesernas exempel, hvilka om sommaren hålla sitt kött friskt genom att lägga det i en porlinsterrin och slå mycket hett vatten däri, så att det är fullkomligt betäckt, hvar på de hålla olja på vattnet. På detta sätt afhålls luften fullkomligt och köttet står sig väl, hvarvid just det varma vattnet spelar en viktig roll, i det ägghvitsbildningen på ytan af köttet bidrager till dess bevaring.

Drycker.

Äppledricka. En kruka fylls till tre fjärdedelar med äppleskal och litet af kärnhusen, sedan med kokhett vatten. Krukan öfvertäckes med en mängdubbel handduk, därpå lägges en tallrik och sist en filt eller dylikt. Då det stått på detta sätt 1 à 2 dygn, silas det och tappas på väl korkade buteljer; i hvarje butelj lägges ett russin och två teskedar socker. Korkas och hartsas väl. Färdigt efter en månad. Ett lämpligt sätt att tillvarataga skalen vid äppelskalningen, hvilka vanligen annars ej bli till någon nytta, om man ej har för vana att koka äppelsoppa af dem, då man tillägger en bit kanel, en citronskifva och litet socker samt några hela äpplen eller äppelklyftor, då den silats och afreds.

Olga.

Konservering.

Blåbär såväl som körbsär hålla sig för vinterbehöfven, om de nyplockade skakas i svaflade buteljer, därpå öfverhållas med några teskedar socker samt korkas och hartsas. Svafltråden hålls brinnande i buteljen, så att denna fylls med ånga, bären ihållas samtidigt, utan att taga smak af svaftet.

Doktor A. Afzelius

24 Lilla Vattugatan 24

är återkommen och mottager sjukbesök 9—10 f. m. och 2—3 e. m.

Företrädesvis **mag- och hudsjukdomar.**

[2497]

En bildad och anspråklös 19-årig prästdotter önskar sig plats i familj för att undervisa barn i vanliga skolämnen och musik. Hon är äfven villig att hjälpa till i husliga göromål. Svar till »K. R.», Göteborg, poste restante. [2458]

Världinneplats sökes af ett fruntimmer, som i flere år innehaft dylik anställning. Rekommendationer finnas. Vidare meddelar Fru Emma Ohman, Stockholm, Slussplan 63 B. (G. 4948) [2359]

Kvinnor,

propra, ordentliga, skickliga i finare och gröfre bröds, som ock en i Sockerbageri-tillverkning, kunna mot vivre, logis och månadspenning erhålla förmånliga platser i större landsortsstad den 1 eller 24 kommande oktober.

Reflekterande härå torde med första till »Iduns byrå» insända svar till »Kvinnobageri»; dock göra sig ingen besvär, som ej kan hänvisa till goda rekommendationer. [2454]

En dublett eller enkelrum, väl möblerade med egen ing., friskt och centralt belägen, finn. att hyra. Hel inackord. kan äfven erhållas om ann. göres hos doktorinn. A. Landelius, Södertelje. [2468]

DIVERSE.

Doktor Carl Flensburg
33 Drottninggatan 33.

Träffas alla dagar kl. 10—11.

Behandlar företrädesvis **Barnsjukdomar.** [1848]

D:r ERNST SALÉN.

Ögonläkare.

2 Stora Vattugatan 2.

Träffas kl. $\frac{1}{2}$ 10— $\frac{1}{2}$ 12 f. m. [2084]

D:r OTTO SANDBERG

praktiserar under sommaren (15 juni—1 sept.) i Marstrand. [1764]

D:r GUSTAF LAMM,

31 Klarabergsgatan 31,

1 tr. upp.

Hvard. kl. 12—2, Helgd. kl. 10—11. Invärtas och ögonsjukdomar. [2265]

D:r G. Setterblad.

Drottninggatan 26.

Örats, näsans och strupens sjukdomar. [2420]

Panorama international,

Hamngatan 18 B, 1 tr. upp.

(bredvid Svea-Salen)

Från och med den 7 till och med den 13 september 1890:

Frankfurt am Main.

Entré 30 öre, barn 20 öre.

Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.

Öppet alla dagar från kl. 10—10.

Hvarje söndag nytt program. [1857]

D:r Robert Lönnberg,

49 Regeringsgatan 49,

behandlar invärtas sjukdomar, företrädesvis **magens och tarmkanalens** (medels massage i förening med medicinsk behandling), **könsorganens sjukdomar** o. svårare fall af **bensår.**

Träffas söckendagar kl. 8—10 f. m. o. 2—3 e. m. Helgdagar 8—10 f. m. [2374]

Alt. telef. 56 57.

Th. Tjäders Byrå,

Stockholm.

Omsorgsfull förmedling af inackord. i Stockholm o. landsorten. Uthyr möbl. *vånningar*. Anskaffar lärarinnor, husföreståndarinnor, sällskaps-, hushålls- o. affärsbiträden. Lemnar anvisning på utländska pensioner m. m. [2476]

Ung glad och anspråklös flicka, som vill lära sig hushållet, kan i höst blifva inackorderad i ung embetsmannas familj i treflig, helsosam trakt; goda kommunikationer. Pris i allo 50 kr. pr månad. Svar till »Humor», Esphult, *Wingåker*. [2489]

Inackordering erbjudes från 1 okt. i god fam., där ungdom finnes. Godt bord. Moderat pris. Läget v. Kungsg. Ett rum med egen ing. från tamburen uth. åt ungherre. Reflekterande hänvände sig tillsv. i biljett till »Moderat», p. r., Sandhamn. [2485]

En flicka om 9 à 10 års ålder kan uti ett bättre hem i Stockholm blifva inackorderad samt erhålla moderlig omvårdnad, för att tillsammans med egen dotter gemensamt begagna skola.

Upplys. lemnas af fröken Myrberg, mellan 11—12 i Södermalms högre Läroanstalt för flickor. [2426]

Paris

16 Rue Marbeuf 16

(Champs-Élysées).

M:lle de Ron reçoit des pensionnaires. Excellentes références. S'adresser, pour renseignements, à m:me Lundholm de Paris, 9 Smålandsgatan, Aout Sept. [2385]

Inackordering.

Tvänne yngre fruntimmer kunna erhålla hel inackordering på naturskönt belägen egendom i Vermland, i närheten af stad. Om så önskas, finnes tillfälle lära enklare matlagning. Svar till »E.», p. r., Karlstad. [2425]

F. d. Beskowska skolan.

Anmälan till inträde i skolan mottages från den 1 september alla helgfria dagar kl. 1—2, Engelbrektsgratan 9, af undertecknad. Dessförinnan meddelar doktor C. G. Bergman upplysningar.

Lämpligaste inträdesåldern: från sex till nio år.

Se utförlig annons i nr 35.

D:r Ludvig Lindroth.

Föreståndare.

[2462]

Inackordering.

För fruntimmer för helt år eller för flickor i skolåldern, som behöfva besöka elementarläroverk, gifves tillfälle till inackordering i ett aktadt och godt hem i Lindesbergs stad.

Närmare upplysningar meddelas af hr pastor A. NYMAN i Lindesberg. (G. 21963) [2470]

Finare inackordering

erbjudes en ung flicka från 1 Oktober. Malmsskilnadsgatan nr 5, 3 tr. t. höger. [2500]

Slöjdskola.

För det billiga priset af 400 kr. för helt år mottagas i en aktningvård familj på landet — boende i sund trakt af Småland, nära järnvägsstation — 8 à 10 unga flickor, som önska utbildas sig till slöjdlärlarinnor. Kursen innefattar: halm-, spån- och rottingflätning med till denna slöjdart hörande hatt-sömnad och korgarbete, korgmakeri, borstbinderi och träslöjd. Undervisningen ledes af en lärarinna, som kan förete de mest rekommenderande intyg om kompetens såväl i fråga om själfva slöjden som ledandet af undervisningen; har genomgått kurs vid *Nåäs slöjdläroarsenarium*. De elever, som så önska, få tillika lära enklare väfnad samt matlagning för erfaren husmoder. Kursen kommer ej att taga sin början förr än i januari 1891, men elevantalet måste vara fulltecknat till den 1 november innev. år, om slöjdskolan skall komma till stånd. Förfrågningar besvaras af slöjdlärlarinnan, fröken *Fredrique Sandell*, Hult (N. O. J.) (G. 5354) [2471]

P.W. GAEDKE'S
CHOCOLADE & CACAO.
HAMBURG.

Gaedke's Cacao
är damernas favoritdryck och användes numera allmänt i alla finare familjer.
Erhålles endast hos de större Specialhandelsfirmorna. [2488]

Trädgårds- och Blomstervänner!

Törnrosor, förädlade, starka ex., såväl för odling i krukor som för utplantering i det fria, 100 st. 45 à 50 kr., 10 st. 6 à 6,50 kr., 1 st. 65 à 70 öre. (Alpviol), vinterblommande, från 25 öre till 1 kr. pr st.

Tuberoser med utmärkt välluktande blommor i okt.—nov., pr st. 60 öre à 1 kr.

Ormbunkar, däribland *Adiantum*, från 50 öre till högre pris.

Vid köp af större partier lemnas rabatt. Prisförteckn. på begäran franko.

John Wallmark.

Postadr.: Kanaan, Stockholm. Telefon. [2493]

Matlagning.

Kaprockssill. Då man ej i tid vattenlagat den till kaprockssill afsedda saltilla sillen, som skulle varit till frukostbordet, kan man dock erhålla den på lika godt sätt och på mycket kort tid, om man gör på följande sätt. När sillen, som afsedt är, blifvit vederbörligen benad, lägges den i stekpannan öfverhållas med vatten, får koka, vändes; vattnet slås af och annat hålles på; får koka en stund till, men ej så att den går sönder. Uptages, vändes i godt hvetemjöl och stekes i smör. Antingen kan sillen helt fläkas och hvar halfva stekas för sig, i hvilket fall löken brynes vid sidan, eller ock tages den blott upp i ryggen och fylls inuti med lök och stekes hel. Lagar man så en god sås af det öfverblifna smöret, en nyssa hvetemjöl, litet gräddmjölk, en droppe soja, så ansvarar jag för, att ni får en god frukosträtt, särskildt omtyckt af herrar.

Ebon Hoi.

Smörgåsbordet.

Vanlig salt fetsill (KKK) blir särdeles god, om man låter den i åtta dagar ligga i mjölk med tyngd på, så att mjölken riktigt står öfver. Den smakar då nästan som kryddssill eller Jäger Matjes.

Stenia.

Bostaden.

Medel mot myror i boningsrum. Ett mångbepröfvadt medel mot myror i rum är starkt luktande snustobak. Man strör denna på de af myrorna hem-sökta ställena och skall inom kort finna att de dragit sig därifrån för att ej återkomma.

Trädgårdsodling.

Behandling af afskurna blommor. Blommor böra aldrig skäras af i solken och i rum afskurna ej omedelbart utsättas för solen; lika skadligt är det dock att å andra sidan helt och hållet beröfva dem dagsljus. Vidare skadar det blommorna att ordna dem i stora, hårdt bundna buketter, utan de böra endast ställas i kärl, tillräckligt stora, så att största delen af stjälken täckes af vatten. Vattnet bör alla dagar bytas om, hvarvid man icke bör försumma att jämnt afskura spetsarne af stjälkarna, ett förfaringssätt, som äfven bör iakttagas, innan man sätter de nyafskurna blommorna i vatten. Stjälkens kanaler öppnas därigenom och insugandet af vattnet underlättas; denna är verksam endast i det fall, att man använder en hvass knif. Tager man en sax, åstadkommes därigenom motsatt verkan, emedan stjälkens kanaler då hoptryckas och skadas, hvilket naturligtvis hindrar vattnets fria inträngande. Redan litet vissnade blommor kan man i de flesta fall åter få vackra genom användning af varmt vatten, i hvilket man hållt några droppar i vinsprit upplöst kamfer; man räknar på $\frac{1}{4}$ liter vatten 5 till 6 droppar af denna vätska.

Sällskapslifvet.

Sällskapslek. Man utdelar papper och blyertspennor och låter hvar och en af deltagarna i leken rita ett hufvud. Då detta är gjordt, lemnar hvar och en det omvikta papperet, på hvilket man blott ser strecken af halsen, till sin granne. Därpå ritas kroppen och sedan papperet åter vikits och lemnats vidare, tillsätts beken och fötterna. Då man sedan venklar upp pappersarket, uppstår oftast stor munterhet. Man kan t. ex. få se ett fågelhufvud med löjntantsfigur och storkben eller någon annan löjlig sammanställning.

Hvarjehanda.

Koppar kan skuras rätt blank med gamla sura lingon.

Stenia.

27 december

är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar 10,000 vinster, värda 175,000 kr., och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till 2 och 3 kr. säljas i alla boklädor. [1939]

Papper & Kuverter

erhållas billigast från

WILH. HAGSTRÖMS
Pappershandel

HUDIKSVALL.

Prover sändas på begäran franko. [2383]

Kuverter!

För vinnande af utrymme realiseras under denna och nästa månad ett större parti Kuverter af flere olika kvalitetér och storlekar, i poster om 200 st. till 50 öre. CARL MARTELL, Stortorget 3. [2312]

Stort urval af Glas- och Porslinserviser i nya, smakfulla mönster. Nysilver, Nickelvaror, Bricker, Knifvar och Gafflar, Lyxartiklar. Reel behandling. Billigaste priser.

G. Johanson

Kosta Glasmagasin
24 Regeringsgatan 24. [2373]

Bästsorterade BOSÄTTNINGSMAGASIN I SVERIGE.

Josephsson & Ågren

13 Drottninggatan 13 [2397]

Sängar o. Sängkläder,

från de enklaste till de elegantaste, jämte Täcken, Filtar, Fjäder och Dun samt allt, som hör till en välordnad Sängutstyrelse, realiseras nu till ovanligt låga priser i

43 Drottninggatan 43

5 Stora Nygatan 5

STOCKHOLM

H. Asch & C:o,

Kongl. Hofleverantörer. [2394]

Sophia-Hemmet.

Se den större annonsen i nr 25 för i år [1434]

På Wilhelm Billes förlag:

Huru männen fria.

Den ödesdigra frågan med dess svar af Agnes Stevens.

Pris 2: 25. [1736]

Stockholms äldsta Möbel-Affär,

(f. d. fru D. Josephsons)

83 Järntorget 83

rekommenderar ett stort, välsorterat lager af såväl de mest eleganta som enklare möbler, hvaribland Förmaks- och Salongsmöbler i nya och smakfulla stilar, samt flere sorters Enkel- och Dubbeldivaner af bästa konstruktion. [2357]

Pianinos, Flyglar & Orgelharmonium från de bästa svenska och utländska fabriker.

Största lager! Billigaste priser! Fullkomlig garanti! Liberala betalningsvillkor!

OBS! Äldre instrument tagas i utbyte.

J. LUDVIG OHLSON,
Stockholm.

16 Regeringsgatan 16. [1423]

Glasögon

Pincenez, Teater- och Reskikare m. m. af bästa kvalitetér hos Fabrikör C. G. Collin, 3 Storkyrkobrinken 3. Filial: 20 Fredsgatan 20. [2358]

Vänner af spetsknyppling!

Knypplétråd af linne, bomull och silke uti alla förekommande nummer samt Knypplådor, Knypplinnar, Knypplnålar och Knypplmönster expedieras uti större eller mindre poster pr efterkräft till alla platser inom riket. Rabatt vid större köp!

Priskurant på begäran.

P. Alexanderson,
Vadstena.

[1695]

Kulle Svenska Konstväfnader och Broderier. Stockholm: endast Drottninggatan 36. Lund: Fru Thora Kulle. [1371]

100 ark godt papper

samt

100 st. kuverter

säljas för endast

60 öre

hos

WILH. HAGSTRÖM
Pappershandel

HUDIKSVALL. [2384]

Ida Donker,

Östermalmsgatan 27, Stockholm, återbörjar sina språklektioner omkring medio af september. [2381]

(G. 20372)

Äkta Haarlemska Blomsterlökar

billigast och bäst

SVENSONS
Fröhandel

17 L:a Nygatan 17

Priskurant utkommer i dagarna och sändes på begäran gratis. [2316]

Pianino och Flyglar

från C. Bechstein, Uebel & Lechleiter, Aug. Hoffmann m. fl. de utmärktaste in- och utländska fabriker, i största urval, till billigaste priser hos

Ivar Hirsch, Piano- & Orgelmagasin, 26 Regeringsgatan 26, Stockholm. OBS. Pianino och orglar uthyras. [2318]

Kunglig Hofleverantör

Otto Gillbergs

Etui- & Portföljfabrik,

Specialaffär för alla finare arbeten i läder, plysch, sammet och siden etc.

36 & 38 Hamngatan 36 & 38. Telefon 49 70.

Rekommenderar sina tillverkningar af alla slags Etuier, Portmonnäer, Plånböcker, Portföljer, Damväskor, Sy- & Smyckeskrin m. m., i vackra mönster.

Montering af Tapesseriarbeten. Infattar Akvareller, Fotografier och Planscher i rammar med passepartout eller kartonger.

Ramlister till billiga priser.

Obs. Fullständigt snickeri i fabriken.

Goda varor. Egen tillverkning.

Billiga priser. [2273]

Full inandning genom näsan kan äfven begagnas apotekare Litströms i Falun. Inhalator, som innehåller ett helsosamt o. ofarligt antiseptiskt medel, hvilket vi själva en tid pröfvat. (Helsöv.)

Säljes i Stockholm hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41, Louise Blomberg, Vesterlånggatan 39, Elin Edlund, Drottninggatan 63, Allmänna Tidningskontoret, Gustaf Ad. Torg, Södra Tidningskontoret m. fl., i landsorten å en del Apotek samt i väl försedda Parfymeri-, Ekiperings- och Cigarrafärer å 1 krona pr st. Sändes franko mot kr. 1,10 i frim. [1720] Axel Litström, Falun.

Henrik Gahns

äkta Aseptin-Tvål,

som besitter samma goda egenskaper som Henrik Gahns berömda Amykos, rekommenderas som en särdeles helsosam toalett-tvål. Säljes i väl försedda detaljaffärer.

Hvarje tvårl är

stämplad med vidstående fabriksmärke.

[1555]

hårdnande. Om priset kan jag tyvärr ej upp-
lysa, utan borde Mary höra efter hos någon
frukthandel i större stad. Om Mary ej skyr
kostnaden, så skaffar nog närmaste konditori
åt henne ett glas syltade valnötter på prof.
Det blefve i alla fall billigare än att rekvirera
rå eller syltad frukt från utlandet, särskildt
emedan tullen på dylika saker nuförtiden är
så hög.

- Tull för färsk frukt eller grönsak per kgr. 10 öre
- > > torkad eller sal- do do > > 25 >
- > > frukt i bränvin eller ättika > > 30 >
- > > syltad frukt > > 47 >

Frakt på ångbåt från Lübeck till Karlskrona, Kalmar, Norrköping och Stockholm 1 kr 65 öre per kg.

Köttenträd tror jag ej odlas ens i sydligaste Sverige, fast det nog skulle gå an, ty de nöja sig med hvad jord som helst, blott solen kommer bra åt, och kunna med fördel okuleras på päronträd. Frukten liknar tjocka päron, är citrongul, betäckt med en sorts fjum, men blir aldrig mjuk och duger ej att förtäras rå, emedan smaken är ytterst kär; kärnornas klubbighet är bekant. Den kommer i Lübeck ej förr i handeln än i oktober och säljes där — som all slags frukt — efter vikt. I år blir priset nog högt, emedan det ej är något rikt fruktår och t. o. m. vanliga bär betinga ett högt pris (så t. ex. korsbär 75 öre p. kg. och hallon 65 öre p. kg.) Likväl vill jag uppgifva en adress i Lübeck, som brukar sända mycken frukt till utlandet:

J. C. J. Jacobsen, Lübeck, Fünfhausen 23, Frucht und Gemüsehandlung.

Aprikoser förekomma såsom spalterfrukt i sydligaste Skåne och äro vanligen mogna i september. Trädgårdsföreningen i Göteborg säljer aprikossträd för 5 o. 7 kr. stycket.

Fikonträd kunna trivas i södra Tysklands trädgårdar. Mera åt norr drar man upp dem i krukor, i växthus; men frukten blir aldrig mogen, och har man därför kommit på den idén att sylta den. Hvarje förhandel, tänker jag, kan nog skaffa en *Ficus carica* som kruk- växt. *Stenia.*

Nr 691. Karin kan få sina tänder blån- dande hvita, om hon två gånger i veckan an- vänder finstött krita vid borstningen; medlet oskadligt.

Nr 699. Såväl det naturliga, som det konst- gjorda helsovattinet, af hvad slag det vara må, som är tillgängligt i handeln, brukar tillsät- tas med kolsyra för att hålla det längre friskt. Detta låter sig svårigen göra för den enskilde, hvarför den, som ej är i besittning af isköp eller ishög, ej bör under sommaren tillreda mera vatten på en gång, än hvad som kan förbrukas under ett par veckor. (Saltet kan blandas och hafvas i beredskap i större kvan- titeter).

Rent, destilleradt vatten erhålles från apo- teken för 10 öre per liter. Vattenfiltrerings- apparater af åtskilliga slag finnas att tillgå i handeln, exempelvis hos Kuntze & Co i Stockholm.

För vanligt bruk är dock ej behöfligt att använda annat än vanligt, helst kokt dricks- vatten. Skall det användas tillsatt till ko- mjölk för späda barns uppfödande, är rådlig- ast att åtminstone den första tiden använda sådant vatten, som tillverkas å apoteken, då en felaktig blandning af ingredienserna kan orsaka rubbning i det ytterst känsliga mat- smältningsorganet.

Saltet löses bäst i varmt vatten, hvarefter det bör stå och kallna samt sedan tappas på butelj och korkas. *Syster.*

Nr 701. »Första och andra läsare», Lä- sebok utgifven af B. C. Rodhe, skolförstån- dare i Göteborg, är värd att rekommendera. Stafningen är i öfverensstämmelse med Sven- ska Akademiens senast utgifna ordlista. *Lärarinna*

Breflåda.

Eva. Ett längre svar på er fråga angående ällfvorna har inkommit. Vi ha ej utrymme därför, men om ni uppgifver adress, skola vi sända eder det.

Jentis. För hvar femte prenumerant ni an- skaffar, erhåller ni ett *fröexemplar* af tidnin- gen.

Rättan tillrådes att försöka med en annons i Idun.

Greta. Tacksamme för anbudet, men måste för tillfället afböja, då stora mängder novelli- stik förut sedan länge väntar på plats.

E. N. Girl. Som ofvan.

Magnhild. Afsändt till Norrtelje enligt öns- kan. *Red.*

Innehållsförteckning.

Cecilia Holmberg, född Bååth; af L. A. A.—n. (Med porträtt.) — John Ericsson; poem af *Charlotte Lindholm*. — Ur de svenska skaldernas kvinnogalleri; för Idun af *Bürger Schöldström*. II: Tegners »föremål». — Amu- letten. — »Talko»; af M. N. — Från dam- världen i Paris; studier af *Avar Arfwidsson*. III: Aktiserna. — Hemlif; af *Lisseg*. IV. (Forts.) — Teater och musik.

Förslag till matordning för veckan 7—13 sept. — Syltning. — Handarbeten. — Källan. — Drycker. — Konservering. — Matlag- ning. — Smörgåsbordet. — Bostaden — Träd- gårdsodling. — Sällskapslifvet. — Hvarjehanda. — Läkareåd. — Prisfrågorna XXVIII—XXX. Täcknings utgång. — Prisfrågor XXXI—XXXIII. — Svar. — Breflåda.

Clara Fabriks Stearinljus
[2130]
Maltextrakt

PRISBELÖNT: PARIS, LONDON, MALMÖ, ANTWERPEN
och preparater däraf, tillverkade å undertecknads därför särskildt inrättade laboratorium.

OBS. Detta Maltextrakt är af en mängd svenska läkare med syn- nerligt förtroende användt och af dem väl vitsordadt.

OBS. Hr Kemie Professorn Aug. Almén i Upsala säger i sin analys: Det är ett verkligt Maltextrakt, fritt från främmande till- satser och skadliga ämnen, bestående hufvudsakligen af malts och dextrin samt peptone och för öfrigt mer än van- ligt koncentreradt, hvilket bidrager till dess oföränderlighet vid förvaring.

OBS. I medicinska tidskriften »Journal d'Hygiène» (Paris) yttras om maltextrakter, att bland dem intager onekligen Oscar L. Björk- boms i Göteborg främsta rummet.

OBS. Vid utställningen i London yttrade prisdomarne, att detta maltextrakt var det renaste preparat af detta slag, som de någonsin undersökt.

OBS. Bland de i Malmö utställda svenska och danska maltextrakt var detta det enda, som tillerkändes första priset.

OBS. Finnes å de flesta apotek i riket. Å platser, där så icke är förhållandet, antagas kommissionärer.

OBS. Beskrifningar jämte prisuppgift öfversändas portofritt på begäran. **Göteborg. Oscar L. Björkbom.**

Fabrik för Förbandsartiklar af alla slag.
Priskuranter öfversändas portofritt på begäran.
Göteborg. Oscar L. Björkbom.
(Nord. A.-B., Göteb. 3241x3) [2443]

Praktiska arbetsskolan för barn och ungdom, högre läroverk för flickor och gossar.
Läroverket, som äger dimissionsrätt, mottager flickor och gossar från ny- börjare till sådana, som beredas till studentexamen eller praktiska yrken. Valfrihet i afseende på läsämnen. Handarbete och slöjd. Undervisningen i lefvande språk så ordnad, att lärjungarne under årens lopp äfven lära tala språken. Stor lekplats. Årsredogörelse i Flodins och Fritzes bokhandel. An- mälan hvarje onsdag och torsdag kl. 10—12 i läroverkets lokal, Brunkebergs- torg 2. [2334] **K. E. PALMGREN.**

Richard Anderssons Musik-Skola

öppnas åter den 18 sept. Undervisning meddelas uti pianospelning, harmonilära och kontrapunkt. Arbetsplan och honorar oförändrade.
Förfrågningar och anmälningar emottagas: skriftliga till den 15 sept., muntliga den 15, 16 och 17 samma månad kl. 12—2 midd., 5—6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar efter den 18:de: onsdagar och lördagar kl. ½2—½3. Förutvarande elever, som önska fortsätta, anmodas ånyo anmäla sig.
Stockholm, Brunnsgatan 28, 2 tr. (G. 21680) [2438]

Nya Språkkursen, Mäster Samuelsgatan 19,

öppnas den 15 sept. Undervisning i tyska, engelska och franska språken efter en erkändt *praktisk, ny metod*, hvarigenom eleven kan på ovanligt kort tid lära sig *förstå och tala* det främmande språket, äfvensom att — i särskild fortsättningskurs — obehindradt läsa och *skrifva* detsamma.
Hvarje kurs bildar ett afslutadt helt och fortgår under *tre månader* med 50 lektionstimmar. Valfrihet mellan *förmiddags- och eftermiddags-*kurser.
Olika kurser för personer med och utan förkunskaper.
Kursernas hufvudledare äro: i *tyska*: undertecknad, *J. Bergman*; i *engel- ska*: undertecknad, *P. Dahlander*; i *franska*: lektorn i detta språk vid Upsala universitet, *Licencié-es-lettres A. Tavernier*.
Samtliga vid läroverket anställda lärare hafva idkat studier i utlandet. Af- giften erlægges vid anmälningen och utgör 25 kronor för en kurs å 3 måna- der (50 timmar).
PONTUS DAHLANDER, Jur. utr. kand. **JOHAN BERGMAN,** Fil. d.r.
Obs. Inga anmälningar mottagas före den 8 sept.
Närmare framdeles. (G. 22091) [2472]

Lifräntor.
New-York
Lifförsäkringsbolag, grundadt 1845.
Tillgångar
Kr. 348 millioner.
Deposition i Sverige Rmk 400,000.
Årlig lifränta för en inbetalning af Kr. 1000.

Ålder sista födelse- dag.	Utan återbetaln. vid döden		Återbetalning af halfta ka- pitalet vid döden.	Ålder sista födelse- dag.
	Newyork	Svenska bolag.		
55	89,25	45,86	64,35	55
65	120,58	102,23	78,66	65
75	162,26	145,64	95,45	75

Hufvudkontor för Sverige:
16 Drottninggatan, Stockholm. [1529]

Möbler.
Stort och rikhaltigt lager af såväl enk- lare som finare möbler.
J. Strandberg & Komp.
9 Möbelaffär 9
Brunkebergstorg 9
STOCKHOLM. [2478]

Svenska frimärken, alla slag, köpas.
100 obeg. omstämpl., vanl., gula, kr. 14,
100 » » tjänste, blå, » 14,
100 » » » gula, » 15,
100 » » kuvert » 14.
Otto Olsson, Persg. 41, Helsingborg. [2468]

Tapeter, Bullgardiner
(uppsättning ombesörjes),
Kornischer
säljas billigast
26 St. Nygatan 26
[2498]

I:a Hvetemjöl för bakverk m. m.,
Äkta Grahams-d:o, för dietiska be- hof m. m.,
Gryn och Hafremjöl från Petri,
allt af yppersta beskaffenhet
billigast hos
56 LARS OLDE, 56
Klarabergsgatan [2504]

KARL ERIKSSON,
Medalj i Stockholm 1866, Köpenhamn 1872, Wien 1873.
Perukmakare, (etablerad 1860).
STOCKHOLM
52 Vesterlånggatan 52
Specialité:
Peruker för damer och herrar.
Fru Erikssons damfrisering verk- ställer Kamning och arrangerar **Bruklädsel.**
Allm. tel. 24 18. [2170]

SVARTVIKS Stärkelse,
svenskt fabri- kat, gifver lin- net, utan att för- störa det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla speceri- handlande i ri- ket. [1487]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkraf och få, när varans art sådant medgifver, returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsändas. [1849]

Husmödrar m. fl.!
Låten icke edra matvaror taga skämning. Genom att begagna **PRESERVITAS** kunna matvaror af alla slag, råa som kokta, bevaras fullkomligt friska ganska lång tid, och detta utan nämnvärd kostnad eller möda. Handelskemists intyg samt de mest ampla loford om dess användning föreligga. Säljes hos hvarje välfournerad specerihandlare à 60 öre pr paket samt i parti genom hufvudsäljningen i Stockholm.
J. Eriksson,
17 Drottninggatan 17.
Allm. Telefon 6136.
[2148]

Husmödrar. Fotogen
af utmärkt beskaffenhet hemsändes och utlånas därtill lämpliga cisterner.
N. O. HOLMLUND & Co's Lamphandel,
Drottninggatan 41. [2472]

Piano-Exposition
18 Drottninggatan 18, Stockholm.

Flyglar
Tafflar
Pianinos
Orglar.
Nya modeller efter
Rönisch och
Steinway & Son.
Enda försäljare för
Stavenovs & C:s
omtyckta instr.
A. W. EKDAHL,
Kongl. Hofbalmusikdirektör.
[2326]

Etablerade 1850.
P. Ericsson & Co.
Göteborg.
Rekommendera sina
Patenterade
Persiennor.
Obs. I Obs. I
Solidaste o. elegantaste fabrikat t. billigaste pris. Illustrerad prislista utsäntes franco på begäran.
Våra persiennor ha framför rullgardin, så stora förd. att ingen använder rullgardin. efter gjord jämförelse.
(Nord. A. B. Göt. 4070x6) [2427]

August Carlsson
Sjiden- & Manufaktur-Magasin

Svart helsiden Merveilleux från 1: 68 pr meter = 1 kr. pr aln.
Svart helsiden Merveilleux 1:ma från 3 kr. pr mtr = 1: 80 pr aln.
Svart helsiden Faille från 2: 10 pr meter = 1: 25 pr aln.
Svart helsiden Victoria Garantie fr. 6 kr. pr meter = 3: 60 pr aln.
Hvit halvesiden Atlas till brudkl. fr. 1: 68 pr mtr = 1 kr. pr aln.
Hv. o. crème helsiden Duchesse till brudkl. fr. 6 kr. pr m. = 3: 60 pr aln.
Hv. o. crème helsiden Merveilleux till brudkl. fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pra.
Hv. o. crème helylle Cachemire, dubbel br., fr. 1: 68 pr m. = 1 kr. pr aln.
Kulört helsiden Merveilleux i alla färger fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pr aln.
Rekvitioner från landsorten expedieras pr omgående mot efterkraf. [1871]

50 Vesterlånggatan
61 Drottninggatan 61

S:t Galmier,
nytt läskvatten,
tillverkningen under kontroll af hr professor med. d:r S. Jolin.
Bryggeri-Aktiebolaget Sveas Mineralvattenfabrik,
Bergsgatan 23.
Bell telefon 11 97. Allm. telefon 64 77.
S:t Galmier, det på kontinenten, isynnerhet i Frankrike, mest använda läskvattnet är förordadt af svenske läkare och rekommenderas som en lätt och helsosam dryck på grund af nedan stående:
Utdrag ur protokoll vid Svenska läkaresällskapets sammanträde den 27 maj 1890.
§ 6. Hr Sondén omnämde, att artificiellt S:t Galmier-vatten af fabriken Svea införts i marknaden, och förordade dess användning såsom läskedryck i stället för de allt för mycket använda biliner- och vichyvatten. Dessa starkt alkaliska vatten kunde svårligen vara lämpliga att förtära i de mängder, som mången, ej minst i Stockholm, plägade göra, och det skulle, enligt hr Sondéns tanke, vara vida nyttigare att såsom läskedryck förtära sådant vatten som S:t Galmier, hvilket också på kontinenten erhållit vidsträckt användning i detta hänseende.
Rätt utdraget betygas
M. Sondén.
[2301]

Bärviner, Bärsafter och Ättika
af
Liljeholmens Vinfabriks
prisbelönda tillverkningar försäljas hos hrr specerihandlande. Se Idun för fredagen den 25 april.
Viner och safter försäljas på hel- och halvbuteljer, tredubbel ättiksprit på större flaskor, alla försedda med etiketter, innehållande fabriken's namn. [1896]

I alla boklädor till salu:
Kökskalender, oumbärlig hjälpreda för hushållet, innehållande 177 matrecept för såväl det borgerliga som stora köket. 1 kr. [2137]

F. W. BILLES Bryggeri
6 Olofsgatan 6
rekommenderar sina tillverkningar af
Bayerskt öl, Pilsener öl,
Export-öl, Iskällardricka.
Telefon: Allmänna 46 27. Bell 7 53. [2104]

Alldeles nytt och dessutom ovanligt vackra och välsittande äro de omtyckta Damvästar af bästa ullgarn och med stilig isättning och bård, allt i de vackraste färger, som fås endast från
ALB. S. JONSSON, Göteborg.
Sändes hvar och en mot 4 kr. efterkraf. Parti rabatt. Uppgif storlek. [2272]

LIF FÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET
VICTORIA
STOCKHOLM
meddelar
Lifförsäkring och Lifräntor.
[2322] Hufvudkontor:
28 Drottninggatan 28.

Moderna Pelskragar,
passande för både höst och vinter, i stort urval från 7 kr. till högre priser hos
D. Forssells Söner & Co,
10 Drottninggatan 10.
[2457]

Hvar kan verkligt godt te erhållas?
Mina äkta teer säljas endast kontant, och då alla mellanhänder undvikts, kunna de lemnas billigare än hos någon, hvilket ock bevisats af att
omsättningen 1889 fyradubblats.
Pr efterkraf, postförskott à 1: 80, 2: 40, 2: 80, 3: 60, 4: 80 pr ½ kilo (för 25 kronor fraktfritt.
Alex. Barclay, Göteborg.
(Nord. A.-B. Göt. 4053x10) [2441]

GUSTAF HOLMBLOM
KAPP-FABRIK
38 Vesterlånggatan 38
Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp.
[1852]

Klädningsstyver
Profver kostnadsfritt.
Rekvitioner fraktfritt.
OBS! Modellskisser bifogas profverna.
FR. MARCUS
Kongl. Hofleverantör.
STOCKHOLM. [1785]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskommelse mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.

Teaterobligationer

uppköpas

till 25 kronor stycket i större och mindre partier. Svar med tydlig adress torde sändas till »Teaterobligationer», Iduns byrå, Stockholm. [2509]

Äkta Haarlemska Blomsterlökar.

Katalog gratis och franko.

Nyhet för säsongen:

Arvid Ödmann

hyacinth, mörkröd, praktblomma.

Äkta persiskt insektpulver.

Makarts-buketter, Blomstergödning för krukväxter, Hyacinthglas, Blomstersprutor m. m., billigast hos

Sellberg & C:i,

Fröhandlare, 1 Öfre Munkbron, Stockholm. [2409]

(G. 21569)

Vid Dufnäs Nya Tvättinrättning

Kontor: **Birger Jarls Bazar**, Norrmalmstorg. Tel. 85 19.

ansvaras för kläderna vid ellsolycka eller förkommande; behandlas hvarje tvätt särskildt och erhålles ensamt byckar för undvikande af att de olika partierna må komma i beröring med hvarandra; användes uteslutande asklut och Hylin & C:is prima tvål; tvättas endast för hand; sköljas kläderna i filtrerad insjövatten; lufttorkas kläderna; sker manglingen med vanliga s. k. mekaniska manglar.

Genom denna behandling, städs med all omsorg utförd, erhålla kläderna största möjliga hvithet, blifva alldeles luktfria, samt uppslitas ej genom tvättningen. Tvätten afhentats och hemsändes fritt; anmälan om afhentning emottages å kontoret.

Hvar och en af nuvarande och blifvande kunder, som önskar öfvertyga sig om den omsorgsfulla behandlingen, inbjudes att på stället taga kännedom därom. [2503]

Sänd till »Norrbro Vexelkontor»

denna och följande 12 månader, antingen 2 kr. 60 öre eller ock 5 kr., så erhåller Ni i förra fallet en och i senare två teaterobligationer, på hvilka Ni redan den 1 november kan vinna

40,000 kronor.

Obs. Å teaterobligationen serien 7919 n:r 5, hos oss försäld mot 5 kr. afbetalning, utföll den 1 maj d. å. 5,000 kronor.

Prospekter gratis mot porto. Agenter antagas.

Stockholm, »NORRBRÖ VEXELKONTOR», Norrbrobazaren. [2469]

Varumärke.

Helsan framför allt!

S. k. Kloka gubbens giktliniment.

Säkraste, pålitligaste och billigaste medel mot gikt, reumatism, huvud- och tandvärk, sensträckning, vrickning, magkramp, rygg- och bröstvärk samt ömkyla. Tusentals personer hafva detta liniment att tacka för återvunnen hälsa. Bör ej saknas i något hem. Pris 1 kr. pr flaska. Vid parti hög rabatt. Minst 2 flaskor sändas och endast mot efterkraf. Säljas hos hvarje väl försedd specerihandlare. Endast det äkta linimentet är försedt med vidstående varumärke. **Holst & k.ni.** [2039] Dalagatan 42, Stockholm.

Praktiska och grundliga kurser

i franska, tyska och engelska för unga damer (gram., literatur, muntliga och skriftliga öfersätt.). Undervisningen meddelas af infödda och examinerade lärare och lärarinnor. Om eftermiddagarne fransk och engelsk konversation.

Hjelpensionärer emottagas. — Äfven enskilda lektioner gifvas i nämnda språk och i spanska, hvarjämte en kurs i stenografi.

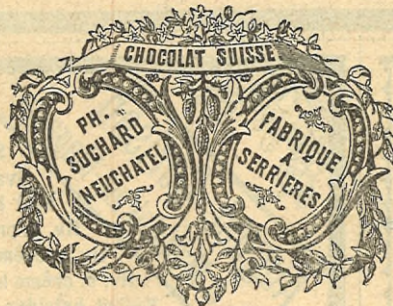
Marianne Johns, née Sugnet,

[2487]

8 B Karduanmakaregatan, 2 tr. upp, träffas 12—1 samt 5.

SUCHARD.

20 Guld- och Silfvermedaljer. Suchard's Chocolad.

Fabriksmärke.

Erkändt utmärkt kvalitet. Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.

Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Ärade konsumenter meddelas, att fornda paket, Pure Pâte, osockrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödrutigt omslag, bärande fabriksmärket. Detaljpriset pr $\frac{1}{2}$ - och $\frac{1}{4}$ -kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1812]

SUCHARD.

LARS MONTÉNS

Neutrala Kärntvål till ylletvätt, och

Oleintvål till linnettvätt användes lämpligast sålunda:

» $\frac{1}{2}$ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsätts under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen, hvarest de på vanligt sätt genom gnidning rengöras.»

Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker: [2129] N:r 19 Stora Nygatan N:r 29 S:t Paulsgatan.

Prisbelönta

Svenska Stickmaskiner

Ny patenterad konstruktion.

Lönande o. lämplig verksamhet bereder sig hvar och en, som köper en af de nya svenska

Stickmaskinerna.

Utställning: Drottninggatan 40.

På 2 à 3 veckor

kan en hvar lära sig tillverka hundratal olika artiklar af

Ylle eller Bomull,

som behöfvas i hemmet. [1891]

NYTT!

Crémefärgadt Macramégarn af fin egyptisk bomull.

Detta garn är ovanligt jämnt och vackert och afsedt för diverse handarbeten såsom antimacassar, borddukar, sängtäcken m. m.

Pris för löstvinnadt kronor 4 pr kilo.

» » hårdtvinnadt » 5 » »

Å ullgarner lämpliga för handväfnad af gardiner, borddukar, kostymtyger m. m. mottagas beställningar, äfvenså å färdiga handväfda kostymtyger.

Svensk och irländsk knyppltråd.

Profver och prisuppgifter sändas fritt. [2300]

K. M. LUNDBERGS Garnbod,

hörnet af n:r 2 Stora Nygatan och Gråuunkegränd.

Juvelerare **L. LARSON & C:o**, Stockholm: Jakobstorg 1. Göteborg: Ö. Hamngat. 42. [2283]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris — enligt öfverenskomme mellan Redaktionen och de flesta af Iduns annonsörer.